

Риёзус солиҳийн шархи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 281-ҳадис

281 - وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زَمْعَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْطُبُ، وَدَكَرُ
النَّاقَةَ وَالَّذِي عَقَرَهَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: {إِذْ ابْعَثْتَ أَشْقَاهَا} ابْعَثْتَ لَهَا رَجُلًا
عَزِيزٌ، عَارِمٌ مَنِيعٌ فِي رَهْطِهِ» ثُمَّ دَكَرَ النِّسَاءَ، فَوَعَظَ فِيهِنَّ، فَقَالَ: «يَعْمِدُ أَحْلُكُمْ فَيَجْلِدُ امْرَأَتَهُ حِلْدَ
الْعَبْدِ!! فَلَعَلَّهُ يُضَاجِعُهَا مِنْ آخِرِ يَوْمِهِ» ثُمَّ وَعَظَهُمْ فِي ضَرَّطَةٍ وَقَالَ: «لَمْ يَضْحَكْ
أَحْلُكُمْ إِمَّا يَفْعَلُوهُ!» مُتَّسِقٌ عَلَيْهِ. [خ 4942، م 2855].

وَ«الْعَارِمُ» بِالْعَيْنِ الْمُهْمَلَةِ وَالرَّاءُ: هُوَ الشَّرِيرُ الْمُفْسِدُ، وَقَوْلُهُ: «ابْعَثْتَ»، أَيْ: قَامَ بِسُرْعَةٍ.

281. Абдуллоҳ ибн Замъа розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«У Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг хутба қилаётib, мояни* ва уни сўйган кишини зикр қилгандарини эшигтан экан: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Вақтики, уларнинг энг бадбахти шошилиб турди»**.^[1] Кучини сиғдиролмаган, ёвуз, ўз тўдасида ҳимоячи бир киши шошганча у томон турди», дедилар. Сўнгра аёлларни ҳам зикр қилиб, уларга ваъз-насиҳат қилдилар: **«Бировингиз хотинини атайлаб қулни савалагандек савалайди. Эҳтимолки, у билан кунининг охирида бирга ётади ҳам»**, дедилар. Кейин уларнинг елга кулганлари борасида ваъз-насиҳат қилдилар ва: **«Бирингиз ўзи қиладиган ишдан ҳам куладими?»** дедилар.

Муттафақун алайҳ.

Шарҳ: Моя - урғочи туя. Бу ерда Солиҳ алайҳиссаломнинг мўъжизалари билан харсангдан яратилган моя назарда тутилган. Уни Самуд қавмидан бўлган Қудор ибн Солиф деган одам сўйган. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уни Абу Замъага ўхшатган эканлар.

«Елга кулиш» деганда бехосдан ел чиқариб юборган кишининг устидан кулганлар назарда тутилган.

Бу ҳадисда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам эр ўз хотинини калтакламаслиги кераклигини уқтироқдалар. Хотинга ўзига яраша муомала қилиш керак. Уни уриб-калтаклашдан олдин, кейинги бўладиган алоқа ва муомалаларни ҳам бир ўйлаб қўйиш лозим. Хотин қул эмаски, уни хоҳлаган вақтда калтаклаб, хоҳлаган вақтда ишлатилаверса. Ҳатто қулни ҳам калтаклаш яхши эмас. Хотинни калтаклашдан олдин уни қўйнида олиб ётишини ҳам, кўзи-кўзига тушишини ҳам бир ўйлаб олиш лозим бўлади. Ушбу ҳадисдан уламоларимиз хотинни қаттиқ калтаклаш ҳаромдир, деган хукмни олганлар.

^[1] Шамс сураси, 12-оят.

Манба: hadis.islom.uz

